

Motion till riksdagen 2013/14:K2

**av Mia Sydow Mölleby m.fl. (V)
med anledning av prop. 2013/14:5**

Vital kommunal demokrati

1 Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen avslår regeringens förslag om ett minskat antal fullmäktigeledamöter i de minsta kommunerna.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med ett förtydligande om vad redovisningen av partistödet ska innehålla.

2 Inledning

Vänsterpartiet har länge förespråkat att det ska skapas bättre förutsättningar för att så många som möjligt ska kunna vara politiskt aktiva, oavsett livssituation och geografisk hemvist. Därför välkomnar vi förslaget om möjlighet till deltagande och beslutsfattande på distans i fullmäktiges och nämndernas sammanträden. I likhet med vad som anges i propositionen anser vi att detta förslag innebär att det blir lättare för män och kvinnor att förena förtroendeuppdrag med annan sysselsättning och föräldraskap. Framför allt ökar det sannolikheten för att förtroendevalda som också är småbarnsföräldrar ska kunna fullfölja sitt uppdrag.

3 Minskat antal fullmäktigeledamöter

I propositionen föreslås bl.a. att antalet fullmäktigeledamöter ska bestämmas till minst 21 i kommuner med 8 000 röstberättigade invånare eller därunder. Vänsterpartiet avstyrker förslaget om att minska antalet fullmäktigeledamöter. Vår utgångspunkt är att det behövs åtgärder som stärker representationen och proportionaliteten i fullmäktige. Det är viktigt att fullmäktiges sammansättning speglar opinionen för att garantera en bred folklig förankring. Det måste även vara möjligt för mindre partier att få ett mandat i fullmäktige.

Fel! Okänt namn på

I likhet med vad remissinstanserna Göteborgs universitet, Örebro universitet och Stockholms universitet framhåller, anser också vi att det är riskfyllt att dra ned på antalet mandat. Regeringens förslag bidrar till en pågående negativ utveckling där antalet förtroendeuppdrag minskar radikalt och den politiska makten därmed koncentreras till allt färre personer. En ytterligare minskning av fullmäktiges storlek riskerar, förutom en försämrad politisk representation av väljarna, att spåda på denna utveckling och endast erbjuda en tillfällig lösning på de lokala partiorganisationernas rekryteringsproblem. Problemet med att partier har svårigheter att fylla sina listor bör således inte åtgärdas genom ett minskat antal fullmäktigeledamöter. Ansvar för rekryteringsarbetet vilar på partierna.

2011 års vallagskommitté föreslog i sitt delbetänkande SOU 2012:94 att första divisorn vid tillämpningen av den jämkade uddatalsmetoden ska ändras från 1,4 till 1,2 för att minska risken för avvikelser från ett proportionellt valresultat. En sådan justering skulle innebära att den faktiska spärren sänks till 2 procent i icke valkretsindelade kommuner, beräknat på nuvarande minsta antal mandat, dvs. 31 st. Detta ansåg utredningen vara en rimlig nivå som leder till högst proportionalitet avseende fullmäktiges sammansättning sett till valresultat.

Ett minskat antal mandat, som nu föreslås, innebär att spärren höjs och att den av vallagskommittén eftersträfvade effekten försvinner. Som anges i propositionen skulle spärrnivån för att troligen få ett mandat bli ca 2,8 procent i ett fullmäktige med 21 mandat om första divisorn är 1,2. Det anser Vänsterpartiet är en alldeles för hög spärrnivå.

Riksdagen bör avslå regeringens förslag om ett minskat antal fullmäktigeledamöter i de minsta kommunerna. Detta bör riksdagen besluta.

4 Krav på redovisning av partistödets användning

I propositionen föreslås krav på redovisning av partistödets användning, där mottagaren årligen ska lämna en skriftlig redovisning som visar att partistödet har använts för sitt avsedda ändamål, dvs. att stärka det politiska partiets ställning i den kommunala demokratin. Det framhålls att redovisningskravet syftar till att genom ökad öppenhet ge allmänheten och medierna möjlighet att ifrågasätta partiernas användning av partistödet, vilket i sin tur är avsett att bidra till att stödet används för sitt avsedda ändamål. Så som förslaget är formulerat menar Lagrådet att det inte finns något som hindrar att en mottagare av partistöd faktiskt använder detta för andra ändamål, då det inte föreslås några sanktioner mot en mottagare som bryter mot ändamålskravet samt att redovisningens innehåll inte ska läggas till grund för något ställningsstagande från fullmäktiges sida. Regeringen framhåller dock att ett parti som antingen inte lämnar in någon redovisning alls eller lämnar in en bristfällig redovisning kan räkna med stark kritik och minskat förtroende. Det föreslås

Fel! Okänt namn på

att fullmäktige i sitt reglemente för partistöd får ta in bestämmelser om att partistöd inte ska betalas ut till ett parti som underlåter att lämna redovisning.

Vänsterpartiet anser att om krav på redovisning av partistöd ska införas så bör det förtydligas vad redovisningen ska innehålla samt tillses att regleringen blir likartad över hela landet och inte inkräktar på partiernas möjligheter att göra strategiska val. Regeringen bör återkomma till riksdagen med ett förtydligande om vad redovisningen av partistödet ska innehålla. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Partistöd innebär att offentliga medel överförs till enskilda organisationer, och vi motsätter oss inte att det, liksom när det gäller andra former av bidrag till enskilda organisationer, bör ske någon form av uppföljning för att säkerställa att bidragen används för det som de är avsedda för samt att kommunens respektive lanstingets invånare får ett visst mått av insyn i hur deras skattemedel används. Det behöver dock inte nödvändigtvis ske genom krav på redovisning i den form som nu föreslås.

I likhet med remissinstansen SKL anser Vänsterpartiet att det finns skäl att utveckla formerna för redovisning för att stärka förutsättningarna för att det kommunala partistödet används för det avsedda ändamålet. Så som förslaget nu är formulerat finns en farhåga att det kan inkräkta på partiernas behov av att genomföra strategiska planer för sitt lokala partiarbete.

Stockholm den 16 oktober 2013

Mia Sydow Mölleby (V)

Bengt Berg (V)

Amineh Kakabaveh (V)

Eva Olofsson (V)

Marianne Berg (V)

Lars Ohly (V)

Lena Olsson (V)